ISSN 2029–1701 (print)
ISSN 2335–2035 (online)

Mokslinių straipsnių rinkinys
VISUOMENĖS SAUGUMAS IR VIEŠOJI TVARKA
PUBLIC SECURITY AND PUBLIC ORDER
2015 (13) Scientific articles

ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJŲ STATUSAS: KONVENCIALUMO DISKURSAS

Dainius Raižys [*]

[*]*Mykolo Romerio universiteto Viešojo saugumo fakulteto Teisės katedra*
Putvinskio g. 70, LT-44211 Kaunas
Telefonas 303673
El.paštas: dainius.raizys@mruni.eu

Anotacija. Straipsnyje nagrinėjamas administracinių ginčų komisijų statusas Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – ir Konvencija) 6 straipsnio 1 dalies kontekste. Analizuojant Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudenciją yra išskiriami pagrindiniai Konvencijos 6 straipsnio 1 dalyje vartojamas sąvokos „teismas“ požymiai. Tyrinėjant administracinių ginčų komisijų teisinį statusą ir veiklą reglamentuojančių Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatas yra identifikuojami tie minėtų komisijų teisinio statuso elementai, kurie yra reikšmingi atskleidžiant teismo sampratą pagal Konvencijos 6 straipsnio 1 dalį. Sugretinus Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencijoje suformuluotus teismo sąvokos požymius su administracinių ginčų komisijų teisinio statuso elementais, prieinama prie išvados, jog Vyriausioji administracinių ginčų komisija pagal Konvencijos 6 straipsnio 1 dalį gali būti pripažinta teismu.

Pagrindinės sąvokos: administraciniai ginčai, administracinių ginčų komisija, žmogaus teisės.

ĮVADAS

Jau daugiau nei penkiolika metų Lietuvos Respublikoje funkcionuojančios administracinės justicijos sistemos neatskiriama dalis yra institucijos, nagrinėjančios administracinius ginčus išankstine neteismine tvarka, teisinėje literatūroje paprastai apibūdinamos terminu kvaziteismai. Nors pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijoje [1] įtvirtintą valdžių padalijimo sąrangą [2] ikiteismine tvarka ginčus nagrinėjančios institucijos nepriskiriamos teisminei valdžiai [3], tačiau Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – ir Konvencija) [4] 6 straipsnio 1 dalyje [5] įtvirtinta sąvoka „teismas“

[1] Lietuvos Respublikos Konstitucija. Valstybės žinios. 1992, Nr.220.
[2] Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 1 dalis skelbia: „Valstybės valdžią Lietuvoje vykdo Seimas, Respublikos Prezidentas ir Vyriausybė, Teismas.
[3] Lietuvos Respublikos Konstitucijos 111 straipsnyje įtvirtinta, kad Lietuvos Respublikos teismai yra Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, Lietuvos apeliacinis teismas, apygardų ir apylinkių teismai. Administracinių, darbo, šeimos ir kitų kategorijų byloms nagrinėti pagal įstatymą gali būti įsteigti specializuoti teismai.
[4] Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija. *Valstybės žinios*. 2011, Nr.156-7390.
[5] Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsnio 1 dalis: „Kai yra sprendžiamas tam tikro asmens civilinio pobūdžio teisių ir pareigų ar jam pareikšto kokio nors baudžiamojo kaltinimo klausimas, toks asmuo turi teisę, kad bylą per kuo trumpiausią laiką viešai ir teisingai išnagrinėtų pagal įstatymą įsteigtas nepriklausomas ir nešališkas teismas. Teismo sprendimas paskelbiamas viešai, tačiau demokratinėje visuomenėje moralės, viešosios tvarkos ar valstybės saugumo interesais spaudos atstovams ar visuomenei gali būti neleidžiama dalyvauti per visą procesą ar jo dalį, kai tai reikalinga dėl nepilnamečių ar bylos šalių privataus

Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau – ir EŽTT) jurisprudencijoje aiškinama neatsižvelgiant į formalius tam tikros institucijos teisinio statuso kriterijus, įtvirtintus nacionalinėje teisėje, t.y. neatsižvelgiant į tai, yra ar nėra bylą nagrinėjanti institucija pagal Susitariančios Šalies teisės sistemą priskiriama teisminei valdžiai. Lietuvos Respublikos kvaziteismų sistemoje išskirtinos administracinių ginčų komisijos, kurios pagal veiklos sritį ir paskirtį yra labai artimos teismams. Todėl administracinių ginčų komisijų teisinio statuso įvertinimas pagal Konvencijos 6 straipsnio 1 dalį yra svarbus atsakant į klausimą, ar fundamentalios teisės į teisingą teismą garantijos turėtų būti taikomos ir ikiteisminei ginčo nagrinėjimo stadijai. **Hipotezės**, kad administracinių ginčų komisijos pagal Konvencijos 6 straipsnio 1 dalį gali būti pripažįstamos teismais patvirtinimas neišvengiamai suponuotų naują administracinių ginčų komisijų veiklos teisinio reguliavimo analizės perspektyvą.

Administracinių ginčų komisijų teisinis statusas, kaip savarankiškas tyrimo objektas, Lietuvos teisės moksle nėra nagrinėtas. Atskirus administracinių ginčų komisijų veiklos aspektus yra tyrinėjusi B. Pranevičienė[6], D. Raižys[7]. Teisės į teisingą teismą įgyvendinimo problemas Lietuvoje yra nagrinėjusi L. Štarienė[8]. Nemažai tyrimų dėl Konvencijos 6 straipsnio taikymo yra atlikę ir užsienio autoriai[9].

Šio straipsnio **tikslas** atskleisti kriterijus, reikšmingus apibrėžiant teismo sampratą pagal Konvencijos 6 straipsnio 1 dalies nuostatas, taip pat, išanalizavus administracinių ginčų komisijų teisinio statuso požymius, įtvirtintus Lietuvos Respublikos teisės aktuose, įvertinti, ar administracinių ginčų komisijos gali būti pripažintos teismu Konvencijos 6 straipsnio 1 dalies kontekste.

Tyrimo objektas – Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija, Lietuvos Respublikos teisės aktai, reguliuojantys administracinių komisijų veiklą, Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencija.

gyvenimo apsaugos, arba tiek, kiek, teismo nuomone, yra būtina dėl ypatingų aplinkybių, dėl kurių viešumas pakenktų teisingumo interesams.“

[6] Pranevičienė, B. Kvaziteismai administracijos kontrolės sistemoje. Vilnius. 2003.

[7] Raižys, D. Skundų nagrinėjimo administracinių ginčų komisijoje proceso teisinio reguliavimo problemos// Visuomenės saugumas ir viešoji tvarka: mokslinių straipsnių rinkinys (8). Kaunas: Mykolo Romerio universiteto Viešojo saugumo fakultetas. 2012, t. 8, p. 227-241.

[8] Štarienė, L. Teisė į teisingą teismą pagal Europos žmogaus teisių konvenciją. Vilnius: Registrų centras. 2010.

[9] Berger, V. Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencija. Vilnius: Pradai. 1997; Michele de Salvia. Precedents of the European Court of Human Rights. Leading Principles of Judicial Practice Relevant to the European Convention on Human Rights and Fundamental Freedoms. Judicial Practice from 1960 to 2002. St.Petersburg: Yuridichesky Centre Press. 2004. Mark W. Janis, Richard S. Kay, Anthony W.Bradley. European Human Rights Law. Oxford University Press. 2008.

Atliekant tyrimą naudoti dokumentų analizės, sisteminės analizės, analitinis-kritinis, apibendrinimo, palyginimo metodai.

TEISMO SĄVOKA PAGAL KONVENCIJOS 6 STRAIPSNIO 1 DALĮ

Konvencijos 6 straipsnyje įtvirtintos teisės į teisingą teismą garantijos yra susijusios su institucija, vadinama „teismu“, t. y. organu, kurio pagrindinė funkcija yra išspręsti tam tikrą jo kompetencijai priskirtą klausimą pagal materialiosios teisės normų nuostatas. Konvencijos 6 straipsnio 1 dalyje įtvirtinti ir esminiai tokios institucijos teisinio statuso elementai – tai įstatyminis įsteigimo pagrindas, nepriklausomumas bei nešališkumas.

Išsami teismo sampratos koncepcija yra išplėtota Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencijoje, kurioje pažymėta, kad teismą materialine prasme apibūdina jo jurisdikcinė funkcija: surengto proceso metu teisės normų pagrindu išspręsti visus jo kompetencijai priskirtus klausimus. <...> Jis turi atitikti ir kitas sąlygas – būti nepriklausomas, visų pirma, nuo vykdomosios valdžios, nešališkas, narių mandatai turi turėti tęstinumą, privalo užtikrinti procesines garantijas, kurių dauguma figūruoja pačiame 6 straipsnio 1 dalies tekste[10]. Tačiau EŽTT nuomone, tam, kad institucija būtų pripažinta teismu, nepakanka vien to fakto, kad ji vykdo jurisdikcinę funkciją. Vertas teismo pavadinimo organas turi atitikti visą eilę kitų reikalavimų: būti nepriklausomas nuo vykdomosios valdžios ir šalių, narių mandatai turi turėti tęstinumą, užtikrinti procesines garantijas, kurių daugelis figūruoja pačiame 6 straipsnio 1 dalies tekste[11].

EŽTT ne kartą yra pakartojęs, kad pagal Konvencijos 6 straipsnio 1 dalies tikslą organas nebūtinai turi būti klasikine teismine institucija, integruota į teismų sistemą. Jis gali būti kaip atitinkama tarnyba, įsteigta spręsti klausimus atskiroje srityje, turinti galimybę juos svarstyti būdu, kuris išoriškai yra adekvatus ordinarinei teismų sistemai. Svarbu, kad, užtikrinant 6 straipsnio 1 dalies vykdymą, būtų nustatytos tiek materialinės, tiek procesinės garantijos[12].

Dar vienas svarbus teismo požymis – tai įgalinimai priimti privalomą sprendimą. EŽTT yra išaiškinęs, kad turėjimas teisės priimti privalomą sprendimą, kurio šalies nenaudai negali

[10] Affaire Belilos c. Suisse (no. 10328/83, du 29 avril 1988, par. 64); Affaire Demicoli c. Malte (no. 13057/87, du 27 août 1991, par. 39);
[11] Affaire Le Compte, Van Leuven et De Meyere c. Belgique (no. 6878/75; 7238/75, du 23 juin 1981, par. 55); Affaire Beaumartin c. France (no. 15287/89, du 24 novembre 1994, par. 38).
[12] Affaire Rolf Gustafson c. Suède (no. 23196/94, du 1 juillet 1997, par. 45); Affaire Lithgow et autres c. Royaume-Uni (no. 9006/80; 9262/81; 9263/81; 9265/81; 9266/81; 9313/81; 9405/81, du 8 juillet 1986, par. 201); Affaire Campbell et Fell (no. 7819/77; 7878/77, du 28 juin 1984, par. 76)

pakeisti neteisminė valdžia, yra būdingas sąvokai „teismas“[13]. Tam, kad „teismas“ galėtų spręsti ginčą dėl civilinio pobūdžio teisių ir pareigų pagal 6 straipsnio 1 dalį, reikia, jog jis turėtų teisę vertinti visus fakto ir teisės klausimus, susijusius su nagrinėjamu ginču[14]. Tarp pilnos jurisdikcijos elementų yra ir teisė panaikinti žemesnio organo sprendimą dėl visų fakto ir teisės klausimų. Be tokios teisės organas negali būti pripažįstamas „teismu“ Konvencijos prasme[15].

Apibendrinant pateiktus EŽTT jurisprudencijos pavyzdžius, galima išskirti esminius kriterijus, reikšmingus sprendžiant klausimą dėl institucijos, sprendžiančios ginčus asmens civilinio pobūdžio teisių ir pareigų gynimo srityje, pripažinimo teismu pagal Konvencijos 6 straipsnio 1 dalį. Taigi organas gali būti pripažintas teismu, jeigu jis yra nepriklausomas nuo vykdomosios valdžios ir šalių; nešališkas; narių mandatai turi tęstinumą; turi galimybę užtikrinti šalims procesines garantijas, ypač tas, kurios įtvirtintos Konvencijos 6 straipsnio 1 dalyje; proceso forma tokiame organe yra artima teisminiam procesui; jo sprendimas privalomas neteisminei valdžiai; spręsdamas bylą turi teisę vertinti visus fakto ir teisės klausimus; gali panaikinti skundžiamą žemesnės institucijos sprendimą.

ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJŲ NEPRIKLAUSOMUMAS

Institucijos pripažinimo teismu pagal Konvencijos 6 straipsnio 1 dalį pradinis kriterijus yra nepriklausomumas nuo vykdomosios valdžios ir šalių.

Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencijoje yra akcentuota, jog sprendžiant klausimą, ar galima konkretų teismą pripažinti „nepriklausomu“, būtina atsižvelgti į jo narių skyrimo būdą, nario pareigų atlikimo terminą, garantijų nuo išorinio poveikio buvimą bei organo išorinių nepriklausomybės požymių egzistavimą [16]. Analizuojant teismo nepriklausomumą, yra svarbu atsižvelgti ir į teisėjų įgaliojimų trukmės neliečiamumo principo užtikrinimą. EŽTT yra pažymėjęs, kad teisėjų įgaliojimų trukmės neliečiamumas turi būti vertinamas kaip jų nepriklausomumo pasekmė ir kaip Konvencijos 6 straipsnio 1 dalies reikalavimas. Net ir tuo atveju, kai teisėjų įgaliojimų trukmės neliečiamumo principas formaliai nėra įtvirtintas įstatyme, tai nereiškia jų priklausomybės nuo vykdomosios valdžios,

[13] Affaire Van de Hurk c. Pays-Bas (no.16034/90, du 19 avril 1994, par. 45).
[14] Affaire Terra Woningen B.V. c. Pays-Bas (no. 20641/92, du 17 décembre 1996, par. 52).
[15] Affaire Umlauft c. Autriche (no. 15527/89, du 23 octobre 1995, par 39) ; Affaire Schmautzer c. Autriche (no. 15523/89, du 23 octobre 1995, par. 36); Affaire Palaoro c. Autriche (no. 16718/90, du 23 octobre 1995, par. 43).
[16] Affaire Langborger c. Suede (no. no11179/84, du 22 juin 1989, par 32); Affaire Bryan c. Royaume-Uni (no. 11179/84, du 22 novembre 1995, par. 37).

jeigu šis principas faktiškai yra pripažįstamas ir yra kitos teisėjų įgaliojimų trukmės neliečiamumo garantijos[17].

Pirmiausia apžvelgsime, kaip teisės aktuose yra užtikrinamas savivaldybių visuomeninių administracinių ginčų komisijų nepriklausomumas.

Savivaldybių tarybos sudaro savivaldybių visuomenines administracinių ginčų komisijas su sprendžiamojo balso teise (Administracinių ginčų komisijų įstatymo[18] 2 straipsnio 1 dalis). Savivaldybės visuomeninė administracinių ginčų komisija sudaroma 4 metams savivaldybės tarybos sprendimu tarybos kadencijos laikotarpiui iš 5 narių, iš kurių pirmininkas ir sekretorius turi turėti aukštąjį teisinį išsilavinimą. Komisijos narių kandidatūras, iš jų – komisijos pirmininko ir pirmininko pavaduotojo kandidatūras savivaldybės tarybai teikia savivaldybės meras (Administracinių ginčų komisijų įstatymo 3 straipsnio 1 dalis). Savivaldybės visuomeninė administracinių ginčų komisija yra bendroji ikiteisminė institucija, neturinti juridinio asmens statuso, sudaroma savivaldybės tarybos ir techniškai aptarnaujama savivaldybės administracijos (Administracinių ginčų komisijų darbo nuostatų (toliau – ir Nuostatai), patvirtintų Vyriausybės 1999 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 533[19], 3 punktas).

Taigi savivaldybės administracinių ginčų komisija neturi savarankiškos organizacinės struktūros (neturi juridinio asmens statuso bei techniškai yra aptarnaujama savivaldybės administracijos), t. y. neturi išorinių nepriklausomumo požymių ir *de facto* gali būti traktuojama, kaip tam tikra vietos savivaldos institucija.

Kitas reikšmingas savivaldybės visuomeninės administracinių ginčų komisijos nepriklausomumą apibūdinantis elementas yra šios komisijos formavimo tvarka. Mūsų nuomone, problema yra ta, kad Administracinių ginčų komisijų įstatymas nenustato jokių apribojimų asmenims, kurie yra skiriami savivaldybių visuomeninių administracinių ginčų komisijų nariais, išskyrus tik tai, kad komisijos pirmininkas ir sekretorius turi turėti aukštąjį teisinį išsilavinimą. Toks teisinis reguliavimas neeliminuoja galimybės nei savivaldybės tarybos nariams, nei savivaldybės administracijos bei kitų savivaldybės įstaigų darbuotojams tapti savivaldybės visuomeninės administracinių ginčų komisijos nariais. Patyrinėjus kai kurių šiuo metu veikiančių savivaldybių visuomeninių administracinių ginčų komisijų sudėtis,

[17] Affaire Campbell et Fell (no. 7819/77; 7878/77, 28 juin 1984, par. 80).
[18] Lietuvos Respublikos administracinių ginčų komisijų įstatymas. *Valstybės žinios.* 1999, Nr. 13-310.
[19] Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 4 d. nutarimas Nr. 533 „Dėl administracinių ginčų komisijų darbo nuostatų patvirtinimo“. *Valstybės žinios.* 1999, Nr. 41-1288.

matyti, jog ne vienoje savivaldybėje administracinių ginčų komisijos nariais yra tik savivaldybės tarybos nariai bei savivaldybės administracijoje dirbantys valstybės tarnautojai (pvz., Akmenės rajono savivaldybės visuomeninės administracinių ginčų komisijos nariais yra 3 savivaldybės tarybos nariai ir 2 savivaldybės administracijos darbuotojai[20]; Elektrėnų savivaldybės visuomeninės administracinių ginčų komisijos nariais yra tik savivaldybės administracijos darbuotojai[21]; Ignalinos rajono savivaldybės visuomeninės administracinių ginčų komisijos nariais yra savivaldybės tarybos narys ir 4 savivaldybės administracijos darbuotojai[22]; Jonavos rajono savivaldybės visuomeninės administracinių ginčų komisijos nariais yra 3 savivaldybės tarybos nariai ir 2 savivaldybės administracijos darbuotojai[23]; Plungės rajono savivaldybės visuomeninės administracinių ginčų komisijos nariais yra 2 savivaldybės tarybos nariai ir 3 savivaldybės administracijos darbuotojai[24]; Vilniaus miesto savivaldybės visuomeninės administracinių ginčų komisijos nariais yra savivaldybės tarybos narys ir 4 savivaldybės administracijos darbuotojai[25]). Tačiau pažymėtina, jog kai kuriose savivaldybėse administracinių ginčų komisijos nariais yra paskirti asmenys, nesusiję su vietos savivaldos institucijomis (pvz., Alytaus rajono savivaldybės visuomeninės administracinių ginčų komisijos nariai visiškai nėra susiję su savivaldybės administravimo subjektais[26]; Joniškio rajono savivaldybės visuomeninės administracinių ginčų komisijoje tik vienas narys yra savivaldybės administracijos darbuotojas, o kiti nariai nėra susiję su savivaldybės viešojo administravimo subjektais[27]).

Savivaldybės visuomeninė administracinių ginčų komisija nagrinėja asmenų skundus dėl savivaldybių viešojo administravimo subjektų priimtų individualių administracinių aktų ir veiksmų teisėtumo, taip pat šių subjektų atsisakymo ar vilkinimo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus teisėtumo ir pagrįstumo (Administracinių ginčų komisijų įstatymo 5 straipsnio 1 dalis). Savivaldybių administravimo subjektai – savivaldybių institucijos ar įstaigos, jų valstybės tarnautojai ir pareigūnai, savivaldybės įmonės, viešosios įstaigos, kurių

[20] http://www.akmene.lt/lit/Visuomenine-administraciniu-gincu-komisija/585 (prisijungta 2015-04-14).
[21] http://www.elektrenai.lt/go.php/lit/Elektrenu-savivaldybes-visuomenine-administraciniu-gincu-komisija (prisijungta 2015-04-14).
[22] http://ignalina.lt/index.php?1542239058 (prisijungta 2015-04-14).
[23] http://www.jonava.lt/web/jonava/jonavos-rajono-savivaldybes-visuomenine-administraciniu-gincu-komisija1 (prisijungta 2015-04-14).
[24] http://www.plunge.lt/go.php/lit/Visuomenine-administraciniu-gincu-komisija-/629 (prisijungta 2015-04-14).
[25] http://www.vilnius.lt/lit/Vilniaus_miesto_savivaldybes_visuomenine/22/1882436 (prisijungta 2015-04-14).
[26] http://www.arsa.lt/index.php?32234432 (prisijungta 2015-04-14).
[27] http://www.joniskis.lt/lit/Visuomenine-administraciniu-gincu-komisija/1 (prisijungta 2015-04-14).

savininkė ar dalininkė yra savivaldybė, asociacijos, įgalioti atlikti viešąjį administravimą (Viešojo administravimo įstatymo[28] 4 straipsnio 5 dalis).

Paminėta faktinė savivaldybių visuomeninių administracinių ginčų komisijų veiklos situacija yra itin paradoksali, nes savivaldybių administravimo subjektų atstovai sprendžia ginčus dėl tų pačių savivaldybių administravimo subjektų priimtų teisės aktų ar veiksmų (neveikimo), t. y. faktiškai šios komisijos yra „teisėjai“ savo pačių byloje. Mūsų nuomone, tokia savivaldybių visuomeninių administracinių ginčų komisijų narių skyrimo tvarka elementariai neužtikrina deramos prevencijos nuo išorinio poveikio, o tai kelia pagrįstų abejonių dėl tokios komisijos nepriklausomumo – tiek nuo vietos savivaldos institucijų, tiek nuo šalių. EŽTT yra pabrėžęs, jog, kai teismo nariu yra asmuo, kuris dėl tarnybos ar tarnybinių įgalinimų yra pavaldus proceso šaliai, galima teisėtai abejoti tokio asmens nepriklausomumu. Tokia situacija kelia grėsmę pasitikėjimui, kurį teismai privalo įgyti demokratinėje visuomenėje[29].

Taigi apibendrinant galima teigti, jog savivaldybių visuomeninių administracinių ginčų komisijų teisinio statuso elementai (organizacinė struktūra ir narių skyrimo tvarka), įtvirtinti Lietuvos Respublikos teisės aktuose, neužtikrina pakankamų nepriklausomumo garantijų, kad pagal Konvencijos 6 straipsnio 1 dalį šias komisijas galima būtų pripažinti teismu. Todėl kitų EŽTT jurisprudencijoje suformuluotų teismo sampratos požymių ir savivaldybių visuomeninių administracinių ginčų komisijų veiklą reguliuojančių teisės normų koreliacijos analizė nėra prasminga.

Formaliai šią savivaldybių visuomeninių administracinių ginčų komisijų nepriklausomumo problemą būtų galima išspręsti Administracinių ginčų komisijų įstatyme įtvirtinant nuostatą, ribojančią galimybę minėtų komisijų nariais skirti asmenis, susijusius su savivaldybių administravimo subjektais. Tačiau labai abejotina, ar toks įstatymo pakeitimas kardinaliai pakeistų esamą padėtį. Mūsų nuomone, norint pasiekti naują kokybinį lygį, vietos administracinių ginčų komisijų sistemos veikloje būtina kompleksinė reforma, kurios tikslas būtų visiškai naujos efektyviai veikiančios nepriklausomų ir nešališkų komisijų, atskirtų nuo vietos savivaldos institucijų, sistemos sukūrimas. Tokių naujų vietos administracinių ginčų komisijų kompetencijai turėtų būti priskirta nagrinėti ginčus ne tik dėl savivaldybės administravimo subjektų, bet ir dėl teritorinių valstybinių administravimo subjektų priimtų teisės aktų bei veiksmų (neveikimo) teisėtumo.

[28] Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas. *Valstybės žinios*. 1999. Nr. 60-1945.
[29] Affaire Sramek c. Autriche (no. 8790/79, du 22 octobre 1984, par. 42).

A priori galima teigti, jog Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos teisinis statusas nepriklausomumo prasme yra iš esmės kitoks nei savivaldybių visuomeninių administracinių ginčų komisijų.

Vyriausioji administracinių ginčų komisija turi organizacinį savarankiškumą, nes yra juridinis asmuo, valstybės biudžetinė įstaiga, kurios savininko teises įgyvendina Vyriausybė (Administracinių ginčų komisijų įstatymo 8 straipsnio 1 dalis, Nuostatų 2 punktas), t. y. turi išorinių nepriklausomumo požymių.

Vyriausiąją administracinių ginčų komisiją 4 metams iš 5 narių sudaro Vyriausybė. Komisijos nariai privalo turėti aukštąjį teisinį išsilavinimą. Narių kandidatūras, taip pat ir pirmininko kandidatūrą, Vyriausybei teikia teisingumo ministras. Komisijos pirmininkas ir nariai turi teisę atsistatydinti. Komisijos pirmininkas ir nariai Vyriausybės sprendimu gali būti atleisti ir pirma laiko (Administracinių ginčų komisijų įstatymo 7 straipsnis). Komisijos pirmininko ir narių darbas komisijoje laikytinas darbu pagrindinėje darbovietėje (Administracinių ginčų komisijų įstatymo 8 straipsnio 2 dalis). Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos nariams taikomos Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatyme nustatytos darbo apmokėjimo sąlygos, tvarka ir garantijos (Nuostatų 54 punktas).

Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymas [30] nustato Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų, kuriems netaikomas Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas[31], darbo užmokesčio dydžius ir apmokėjimo sąlygas (šio įstatymo 1 straipsnis). Taigi Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos nariai yra valstybės pareigūnai, turintys specialų statusą. Kadangi jiems nėra taikomas Valstybės tarnybos įstatymas, todėl jų, skirtingai nei valstybės tarnautojų, kuriems taikomas Valstybės tarnybos įstatymas, nesieja hierarchinio pavaldumo tarnybiniai santykiai su Vyriausybe. Tam tikrą Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos nario statuso neapibrėžtumą sąlygoja tai, kad Administracinių ginčų komisijų įstatyme eksplicitiškai nėra nustatyti Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos nario atleidimo pagrindai, tačiau toks minėto įstatymo neapibrėžtumas (trūkumas) esminės įtakos komisijos nario statusui neturi, nes minėtas teisinis reguliavimas nesuteikia Vyriausybei absoliučios diskrecijos savo iniciatyva atleisti komisijos narį iš pareigų. Svarbiausia tai, jog Vyriausioji administracinių ginčų komisija yra

[30] Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymas. *Valstybės žinios*. 2000, Nr. 75-2271.
[31] Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas. *Valstybės žinios*. Nr. 66-2130.

savarankiška institucija, jos nariai nėra tiesiogiai pavaldūs juos skyrusiai institucijai (Vyriausybei), turi įstatyme įtvirtintas darbo apmokėjimo garantijas, visa tai identifikuoja komisiją kaip nepriklausomą kvaziteismą. Be to, Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos skyrimo tvarkoje įtvirtintas tam tikras atsvaros mechanizmas (nes narių kandidatūras, taip pat ir pirmininko kandidatūrą, Vyriausybei teikia teisingumo ministras) bei tai, kad šios komisijos narius skiria aukščiausioji vykdomosios valdžios institucija yra papildomos nepriklausomumo garantijos.

Administracinių ginčų komisijos paskirtis – objektyviai, greitai, su mažomis išlaidomis išspręsti kilusį administracinį ginčą, taip prisidėti prie žmogaus teisių gynimo, šalių sutaikinimo ir teisingumo vykdymo (Nuostatų 4 punktas). Tai reiškia, jog Vyriausioji administracinių ginčų komisija, nors ir funkcionuoja vykdomosios valdžios rėmuose, tačiau nėra viešojo administravimo sistemos dalis, nes užsiima tik jurisdikcine veikla, t. y. spręsdama ginčą dėl skundžiamų centrinių viešojo administravimo subjektų aktų bei veiksmų (neveikimo) teisėtumo ir pagrįstumo, nevykdo viešojo administravimo, o veikia kaip nepriklausoma institucija, ikiteismine tvarka nagrinėjanti administracinius ginčus.

Kalbant apie kitus „teismo“ nepriklausomumo komponentus, EŽTT yra nurodęs, jog teisė priimti įpareigojančius sprendimus, kurių negali pakeisti neteisminė valdžia, yra neatskiriama nuo „teismo“ sampratos, o taip pat gali būti vienas iš komponentų to „nepriklausomumo“, kuris yra būtinas pagal Konvencijos 6 straipsnio 1 dalį[32].

Administracinių ginčų komisijų priimti sprendimai gali būti skundžiami atitinkamam apygardos administraciniam teismui (Nuostatų 51 straipsnis) ir tik administracinis teismas gali panaikinti arba pakeisti skundžiamą administracinių ginčų komisijos sprendimą.

Administracinių ginčų komisijų sprendimo privalomumą garantuoja Administracinių ginčų komisijų įstatymo 15 straipsnio 1 dalis, kuri nustato, kad administracinių ginčų komisijos sprendimas išsiunčiamas vykdyti kitą dieną po priėmimo, o viešojo administravimo subjektas privalo sprendimą įvykdyti per jame nurodytą laiką, o jeigu laikas nenurodytas, – per 20 dienų nuo sprendimo gavimo dienos. Galimas ir priverstinis administracinių ginčų komisijos sprendimo vykdymas, bet tam yra būtina kreiptis į administracinį teismą su prašymu užtikrinti sprendimo vykdymą (ABTĮ 91 straipsnis).

[32] Affaire Findlay c. Royaume-Uni (no. 22107/93, du 25 février 1995, par. 77).

Atsižvelgiant į paminėtus Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos teisinio statuso elementus, įtvirtintus teisės aktuose, galima konstatuoti, jog komisija atitinka Konvencijos 6 straipsnio 1 dalyje nustatytus nepriklausomo „teismo“ požymius.

TEISINĖS VYRIAUSIOSIOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS NEŠALIŠKUMO GARANTIJOS

Kaip buvo paminėta, organas, kuris pagal Konvencijos 6 straipsnio 1 dalį gali būti laikomas teismu, privalo būti ne tik nepriklausomas, bet ir nešališkas.

EŽTT jurisprudencijoje nešališkumas yra vertinamas pagal du kriterijus: subjektyvųjį ir objektyvųjį. EŽTT yra nurodęs, kad nesikeičianti Teismo praktika išskiria du nešališkumo, numatyto Konvencijos 6 straipsnio 1 dalyje, sąlygų aspektus. Pirmiausia teismas turi būti nešališkas subjektyviai, t. y., kad nė vienas iš jo narių atvirai neišreikštų šališkumo ar asmeninio išankstinio nusistatymo. Asmeninis nešališkumas yra preziumuojamas, kol nėra įrodyta priešingai. Be to, teismas turėtų būti objektyviai nešališkas, t. y. turi pateikti pakankamas garantijas, kad pašalintų šiuo atžvilgiu visas teisėtas abejones[33].

Kai kurių autorių nuomone, „<...> sąvokos nepriklausomumas ir objektyvus nešališkumas yra glaudžiai susijusios“[34]. Dėl Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos objektyvaus nešališkumo jos nepriklausomumo kontekste jokių problemų nėra, nes, mūsų nuomone, komisija gali būti pripažįstama nepriklausomu „teismu“ pagal Konvencijos 6 straipsnio 1 dalį.

Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos nešališkumo užtikrinimo mechanizmas konkretaus administracinio ginčo nagrinėjimo procese yra numatytas Nuostatų 35 punkte, kuris nustato, kad komisijos narys negali dalyvauti nagrinėjant bylą, jeigu jis yra šalių giminaitis; jeigu jis arba jo giminaičiai yra tiesiogiai ar netiesiogiai suinteresuoti bylos baigtimi arba yra kitokių aplinkybių, kurios kelia abejonių dėl jo nešališkumo. Komisijos nario nušalinimo klausimas išsprendžiamas priimant komisijos protokolinį sprendimą.

Taigi procesinės teisės normos numato galimybę visais atvejais įvertinti konkretaus Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos nario nešališkumą, tuo pašalinant proceso šalių abejones dėl komisijos nešališkumo. Todėl Vyriausioji administracinių ginčų komisija pagal Konvencijos 6 straipsnio 1 dalį traktuotina kaip nešališkas teismas.

[33] Affaire Pullar c. Royaume-Uni (no. 22399/93, du 10 juin 1993, par. 30).
[34] Štarienė, L. Teisė į teisingą teismą pagal Europos žmogaus teisių konvenciją. Vilnius: Registrų centras, 2010, p. 385.

ISSN 2029–1701 (print)
ISSN 2335–2035 (online)
Mokslinių straipsnių rinkinys
VISUOMENĖS SAUGUMAS IR VIEŠOJI TVARKA
PUBLIC SECURITY AND PUBLIC ORDER
2015 (13) Scientific articles

VYRIAUSIOSIOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS VEIKLOS ATITIKTIS KITIEMS TEISĖS Į TEISINGĄ TEISMĄ KRITERIJAMS

Atsakant į klausimą, ar Vyriausioji administracinių ginčų komisija yra teismas pagal Konvencijos 6 straipsnio 1 dalį, yra svarbi ir procesinė šios komisijos funkcionavimo forma.

Kaip jau buvo minėta, EŽTT jurisprudencijoje yra išskiriami ir procesinio pobūdžio teismo sampratos požymiai, o būtent, kad proceso forma tokiame organe būtų artima teisminiam procesui; spręsdamas bylą turi turėti teisę vertinti visus fakto ir teisės klausimus; turėtų teisę panaikinti skundžiamą aktą.

Procesas administracinių ginčų komisijoje iš esmės yra yra grindžiamais tais pačiais principais, kaip ir procesas administraciniame teisme. Bylos šalys yra informuojamos apie administracinių ginčų komisijos posėdžio vietą ir laiką (Nuostatu 24.3 punktas), turi teisę dalyvauti komisijos posėdyje, duoti paaiškinimus, užduoti kitai šaliai klausimų, dalyvauti tiriant įrodymus (Nuostatų 36 punktas[35]), gauti administracinių ginčų komisijos sprendimo nuorašą (Nuostatų 48 punktas).

Vyriausioji administracinių ginčų komisija, spręsdama ginčą, privalo vertinti tiek fakto, tiek teisės klausimus, nes Nuostatų 46 punktas įpareigoja komisijos sprendime, be kitų duomenų, nurodyti ir komisijos nustatytas aplinkybes bei jų teisinį įvertinimą. Gali panaikinti skundžiamą individualų administracinį aktą (ar jo dalį (Nuostatų 44.2. punktas).

Teisminio proceso viešumas yra svarbi teisės į teisingą teismą garantija. EŽTT jurisprudencijoje yra pažymėta, kad viešas teisminio proceso pobūdis, apie kurį kalbama Konvencijos 6 straipsnio 1 dalyje, gina proceso dalyvius nuo uždaro teisingumo vykdymo, kurio nekontroliuoja visuomenė; tai vienas iš būdų, užtikrinančių pasitikėjimą teismais, tiek aukščiausiais, tiek žemesniais. Viešas teisingumo vykdymas užtikrina Konvencijos 6 straipsnio 1 dalies tikslus, o būtent – teisingą teisminį nagrinėjimą, kurio garantija yra vienas iš pamatinių bet kokios demokratinės visuomenės principų pagal šios Konvencijos prasmę[36].

[35]Administracinių ginčų komisijų darbo nuostatų 36 punktas: „Bylos nagrinėjimas posėdyje pradedamas bylą posėdžiui rengusio komisijos nario pranešimu apie pareiškėjo skundą (jo motyvus), pareiškėjo reikalavimo komisijai pagarsinimu ir šalių posėdyje pateiktų prašymų išsprendimu. Paskui išklausomas pareiškėjas (pareiškėjai), jų įgaliotas atstovas (atstovai), skundžiamos institucijos atstovas (atstovai), trečiasis suinteresuotas asmuo (asmenys). Komisijos posėdžio pirmininkas gali nutraukti kalbą, jeigu ja nukrypstama nuo ginčo esmės. Šalims (jų atstovams) po jų kalbų komisijos nariai gali užduoti klausimų. Paskui ginčo šalys dėl nagrinėjamo ginčo gali trumpai atsakyti į viena kitos argumentus, užduoti viena kitai klausimų. Bylos nagrinėjimo posėdyje metu taip pat ištiriami kiti įrodymai: išklausomi liudytojų parodymai, specialistų paaiškinimai, apžiūrimi daiktiniai įrodymai, paskelbiami rašytiniai įrodymai.

[36] Affaire Sutter c. Suisse (no. 8209/78, du 22 février 1984, par. 26); Affaire Diennet c. France (no. 18160/91, du 26 septembre 1995, par. 33).

Mūsų nuomone, yra tam tikrų problemų dėl Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos veiklos viešumo, nes paprasčiausiai nėra procesinių normų, kurios tiesiogiai įtvirtintų viešumo principo įgyvendinimą nagrinėjant administracinius ginčus komisijoje. Kita vertus, kategoriškai teigti, jog Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos veikla nėra vieša irgi negalima.

Tarkime, Nuostatų 2 punkte numatyta, kad Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos vieši pranešimai skelbiami įstaigos svetainėje www.vagk.lt. Šioje interneto svetainėje yra skelbiama informacija apie nagrinėjamus skundus (prašymus), nurodant proceso šalis, skundo (prašymo) nagrinėjimo datą ir laiką [37].

Nepaisant to, jog nei Administracinių ginčų komisijų įstatyme, nei Nuostatuose nėra normų, kurios reglamentuotų Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos posėdžių viešumo klausimus, tačiau nėra įtvirtinta ir draudimų, ribojančių su bylos nagrinėjimu tiesiogiai nesusijusių asmenų galimybę dalyvauti komisijos posėdyje.

Minėtuose teisės aktuose nėra užtikrintas ir Konvencijos 6 straipsnio 1 dalies imperatyvas, jog teismo sprendimas paskelbiamas viešai. Nuostatų 48 punktas tik numato, jog komisijos sprendimas išsiunčiamas ginčo šalims ne vėliau kaip kitą darbo dieną po jo priėmimo.

Mūsų manymu, toks teisinio reguliavimo neapibrėžtumas nevisiškai garantuoja Konvencijos 6 straipsnio 1 dalyje įtvirtinto proceso viešumo principo įgyvendinimą. Dėl teisinio reguliavimo aiškumo siūlytume Administracinių ginčų komisijų įstatymą papildyti procesinėmis teisės normomis dėl skundų (prašymų) nagrinėjimo viešumo.

Paminėtų teisės normų, reguliuojančių skundų (prašymų) nagrinėjimo tvarką Vyriausiojoje administracinių ginčų komisijoje, visuma suponuoja išvadą, kad proceso minėtoje komisijoje forma yra analogiška administracinių bylų nagrinėjimo procesui administraciniuose teismuose. Vien tik Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos veiklos viešumo teisinis neapibrėžtumas nėra pagrindas minėtam konstatavimui paneigti.

IŠVADOS IR PASIŪLYMAI

Savivaldybių visuomeninės administracinių ginčų komisijos nėra teismas pagal Konvencijos 6 straipsnio 1 dalį.

[37] http://www.vagk.lt/lt/ (prisijungta 2015-04-24).

Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos teisinis statusas atitinka visus kriterijus, pagal kuriuos ginčą nagrinėjanti institucija Konvencijos 6 straipsnio 1 dalies prasme gali būti pripažinta teismu.

Siekiant padidinti savivaldybių visuomeninių administracinių ginčų komisijų nepriklausomumą, reikėtų Administracinių ginčų komisijų įstatyme įtvirtinti nuostatą, ribojančią galimybę minėtų komisijų nariais skirti asmenis, susijusius su savivaldybių administravimo subjektais.

Užtikrinant Konvencijos 6 straipsnio 1 dalyje įtvirtinto proceso viešumo principo įgyvendinimą administracinių ginčų komisijų veikloje, siūlytume Administracinių ginčų komisijų įstatymą papildyti procesinėmis teisės normomis dėl skundų (prašymų) nagrinėjimo viešumo.

LITERATŪRA

1. Lietuvos Respublikos Konstitucija. *Valstybės žinios.* 1992, Nr.220.
2. Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija. *Valstybės žinios.* 2011, Nr.156-7390.
3. Lietuvos Respublikos administracinių ginčų komisijų įstatymas. *Valstybės žinios.* 1999, Nr. 13-310.
4. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas. *Valstybės žinios*. 1999. Nr. 60-1945.
5. Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymas. *Valstybės žinios*. 2000, Nr. 75-2271.
6. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas. *Valstybės žinios*. 1999, Nr. 66-2130.
7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 4 d. nutarimas Nr. 533 „Dėl administracinių ginčų komisijų darbo nuostatų patvirtinimo“. *Valstybės žinios.* 1999, Nr. 41-1288.
8. Affaire Belilos c. Suisse (no. 10328/83, du 29 avril 1988, par. 64).
9. Affaire Demicoli c. Malte (no. 13057/87, du 27 août 1991, par. 39).
10. Affaire Rolf Gustafson c. Suède (no. 23196/94, du 1 juillet 1997, par. 45).
11. Affaire Lithgow et autres c. Royaume-Uni (no. 9006/80; 9262/81; 9263/81; 9265/81; 9266/81; 9313/81; 9405/81, du 8 juillet 1986, par. 201).
12. Affaire Campbell et Fell (no. 7819/77; 7878/77, du 28 juin 1984, par. 76).
13. Affaire Le Compte, Van Leuven et De Meyere c. Belgique (no. 6878/75; 7238/75, du 23 juin 1981, par. 55).
14. Affaire Beaumartin c. France (no. 15287/89, du 24 novembre 1994, par. 38).
15. Affaire Van de Hurk c. Pays-Bas (no.16034/90, du 19 avril 1994, par. 45).
16. Affaire Terra Woningen B.V. c. Pays-Bas (no. 20641/92, du 17 décembre 1996, par. 52).
17. Affaire Umlauft c. Autriche (no. 15527/89, du 23 octobre 1995, par 39).
18. Affaire Schmautzer c. Autriche (no. 15523/89, du 23 octobre 1995, par. 36).
19. Affaire Palaoro c. Autriche (no. 16718/90, du 23 octobre 1995, par. 43).
20. Affaire Langborger c. Suede (no. no11179/84, du 22 juin 1989, par 32).
21. Affaire Bryan c. Royaume-Uni (no. 11179/84, du 22 novembre 1995, par. 37).
22. Affaire Campbell et Fell (no. 7819/77; 7878/77, 28 juin 1984, par. 80).

23. Affaire Sramek c. Autriche (no. 8790/79, du 22 octobre 1984, par. 42).
24. Affaire Findlay c. Royaume-Uni (no. 22107/93, du 25 février 1995, par. 77).
25. Affaire Pullar c. Royaume-Uni (no. 22399/93, du 10 juin 1993, par. 30).
26. Affaire Sutter c. Suisse (no. 8209/78, du 22 février 1984, par. 26).
27. Affaire Diennet c. France (no. 18160/91, du 26 septembre 1995, par. 33).
28. Berger, V. Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencija. Vilnius: Pradai. 1997.
29. Mark W. Janis, Richard S. Kay, Anthony W.Bradley. European Human Rights Law. Oxford University Press. 2008.
30. Michele de Salvia. Precedents of the European Court of Human Rights. Leading Principles of Judicial Practice Relevant to the European Convention on Human Rights and Fundamental Freedoms. Judicial Practice from 1960 to 2002. St.Petersburg: Yuridichesky Centre Press. 2004.
31. Pranevičienė, B. Kvaziteismai administracijos kontrolės sistemoje. Vilnius. 2003.
32. Raižys, D. Skundų nagrinėjimo administracinių ginčų komisijoje proceso teisinio reguliavimo problemos// Visuomenės saugumas ir viešoji tvarka: mokslinių straipsnių rinkinys (8). Kaunas: Mykolo Romerio universiteto Viešojo saugumo fakultetas. 2012, t. 8, p. 227-241.
33. Štarienė, L. Teisė į teisingą teismą pagal Europos žmogaus teisių konvenciją. Vilnius: Registrų centras, 2010.
34. http://www.akmene.lt/lit/Visuomenine-administraciniu-gincu-komisija/585
35. http://www.elektrenai.lt/go.php/lit/Elektrenu-savivaldybes-visuomenine-administraciniu-gincu-komisija
36. http://ignalina.lt/index.php?1542239058
37. http://www.jonava.lt/web/jonava/jonavos-rajono-savivaldybes-visuomenine-administraciniu-gincu-komisija1
38. http://www.plunge.lt/go.php/lit/Visuomenine-administraciniu-gincu-komisija-/629
39. http://www.vilnius.lt/lit/Vilniaus_miesto_savivaldybes_visuomenine/22/1882436
40. http://www.arsa.lt/index.php?32234432
41. http://www.joniskis.lt/lit/Visuomenine-administraciniu-gincu-komisija/1
42. http://www.vagk.lt/lt/

STATUS OF ADMINISTRATIVE DISPUTES COMMISSIONS: CONVENTIONALITY DISCOURSE

Dainius Raižys*
Mykolas Romeris University

S u m m a r y

Article deals with the status of administrative disputes commissions in the context of Article 6 Paragraph 1 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (hereinafter – the Convention). In the analysis of the jurisprudence of the European Court of Human Rights, the main characteristics of a concept "court" under Article 6 Paragraph 1 of the Convention are listed. According to the case law of the European Court of Human Rights a body can be viewed as a court if it is independent of the executive and also of the parties; impartial; its members' term of office has continuity; procedural guarantees are complied within proceedings, especially those, which appear in the text of Article 6 Paragraph 1 of the Convention; proceedings are similar to judicial trial; decisions are binding on the non-judicial authority; it has a power to rule on the questions of fact and law; it has a power to quash a decision of the body below.

In the analysis of legal acts of the Republic of Lithuania, regulating legal status and activities of the administrative disputes commissions, characteristics of their status, which are relevant to unravel a

notion of a "court" under Article 6 Paragraph 1 of the Convention, are identified. In a comparison of the characteristics of a "court", established by the European Court of Human Rights, and the characteristics of a legal status of administrative disputes commissions under the law of the Republic of Lithuania, the conclusion is made that municipal administrative disputes commissions does not qualify as a "court" under Article 6 Paragraph 1 of the Convention, because features of their legal status (organizational structure, members appointment procedure) established by law of the Republic of Lithuania does not ensure sufficient guaranties of independency. However, legal status of the Supreme administrative disputes commission has all the characteristics, according to which a body can be recognized as a court within the meaning of Article 6 Paragraph 1 of the Convention.

Keywords: administrative disputes, administrative disputes commission, human rights.

Dainius Raižys *, Lietuvos Vyriausiasis Administracinis Teismas, teisėjas; Mykolo Romerio universiteto Viešojo saugumo fakulteto Teisės katedros docentas. Mokslinių tyrimų kryptys: administracinių bylų procesas, viešojo intereso gynimas administraciniame procese.

Dainius Raižys *, the Supreme Administrative Court of Lithuania, judge; Mykolas Romeris University, Faculty of Public Security, Department of Law, associated Professor. Research interests: procedure of administrative cases, public interest defence in administrative procedure.